Година II Самоков, Юни 1923 год. Брой 10.

РИЛСКИ ШЕПОТ

ОРГАН НА УЧАЩИТЕ СЕ ПРИ АМЕРИКАНСКИТЕ ГИМНАЗИИ — САМОКОВ

Главен Редактор
Петко Пеев

РЕДАКЦИОНЕН КОМИТЕТ
Недялка Константинова, Надя Будурова, Радка Мачафова,
Асен Николов, Цвятко Попов, Вл. Кантарджиев

Администратор
Радослав Кютукчиев

Годишно течение, десет броя — Абонамент 25 лева — Излиза месечно.

НАШИТЕ СВЪРШИЛИ

Двата VIII-класа, свършили през учебната 1922—23 година, (четири момчета отсъствуват), заедно с някои от г. г. преподавателките и преподавателите им (виж стр. 12).

П. Пеев

НАШИЯ ВЕСТНИК

Наближи края на още една учебна година, която, в сравнение с миналата далеч я надминава, относно учебните занятия, на които не попречи нищо за да бъдат завършени благополучно. Същото може да се каже и за организациите; те проявиха дейност много по голяма от всяки друг път, а каква беше тяхната дейност, това се пренесе хронологически във вестника ни. Но колкото се отнася за ползата и въздействието им върху членовете на нашето малко комунално общество, това всяки за себе си ще почувствува и оцени, тогава, когато тук прекараните дни му станат спомен, минали дни.

Заедно с цялия живот на училището живя и училищния ни вестник, който с този брой навършва две годишнината си. Наистина, кое период от време, време, което не е нищо друго освен началото на един, можеби, дълъг живот; време през което той (вестника ни) като малко дете едва що стъпило на нозете, гузно престъпва, пада, става, за да падне пак и наново стане, за да престъпи с по-голяма смелост. При такова едно начало няма място за обезсърчение, а само подкрепа и насърчение — въздействия, които Р. Ш. е получил от своите читатели и Дирекция.

През изтеклата година ние сме се мъчили да следваме, доколкото можем програмата на вестника създадена още от самото му начало; програма, която цели да се изнася сегашния живот на училището, като с това се подхранват приятните спомени, на свършилите, за весело прекарани някога тук скъпи дни; да свърже двете училища и бъде като изразител на тяхните мисли и желания. За постигане на първото ние редовно сме давали статии и снимки из училищния ни живот, както и сме известявали за някои реформи станали в него, а второто—не може да се каже, че сме го постигнали напълно, по простата причина, че за това е потребно повече *опитност* и сжизнание от всички да дават *доброволно* своята подкрепа в страниците на вестника (а от това донякъде зависи и стойността му) Нека загатна, че през тази година имаше повече дописници от колкото миналата година, и благодарение на това вестника можа да излазя и в 12 страници. А от онія, чиито първи опити не бяха поместени, очаква се, че те ще бъдат усърдни и за напред в това отношение, няма да жалят труда си, а ще дадат това което могат за общия напредък на вестника. Тъй също и тия, които свършват, знаейки че Р. Ш. е в тяхен, нека го не забравят, а известяват от време на време с някоя дописка, изтръгната от кипящите вълни на бурния живот, или впечатления от някой шумен европейски град. Така вестника би станал по-интересен и задоволителен. Той би станал по-плодовит, ако за в бъдаще една от страниците му се посвети за научни известия, които излизат като новости за сегашното време. Голямия брой Американски и Английски списания и вестници, които се получават в училището ни могат да се използуват; антрифилета, съдържащи различни открития из областта на науката, или рекорди от всесветско значение, неща, които интересуват всяки книжовен човек, могат там да се поместват Това не ще му попречи да носи името на A. S. B. и A. S. G., а напротив ще подигне неговия авторитет и се хвърли пред очите на по-широк кръг от читатели, които четейки го ще си отдъхнат и забравят за момент кървавите страници на политическата ни преса.

Нашия вестник е единичък по рода си в България; единичък издаван самостойно от учащи се. Ето защо той трябва да послужи като образец на другите гимназии, които може би, скоро ще се сетят за подобен колективен труд. От напредъка, който той направи през тези две години, вниманието, както и желанието да го поддържат и имат неговите читатели, се вижда, че Р. Ш. след няколко години ще се превърне на едно хубаво ученическо списание. Това може да се каже с положителност, защото има всички условия да стигне до там. От една страна подкрепата и насърчението на възпитателите, а от друга предприемчивия дух, който последните, създават у учащите се при двете ни училища, а още и училищната печатница. Аз мисля, че и родителите на учащите се в A. S. B. и A. S. G. както и всички онія, които получават Р. Ш. вън, могат да допринесат нещо за общото дяло на тяхните деца, тъй жадни за възпитание и труд, ако на време внесят своя абонамент или изкажат своята подкрепа с насърчителни писма.

Надевам се, че след дългата лятна ваканция, когато наново се чуят звънливите гласове на отморените ученички и ученици, и заредят се радостни учебни дни, те, учащите се при Амер. гимназии ще почнат пак издаването на своя вестник, който ще ни напомня на нас свършилите там за славно прекарани някогаш ученически дни.

Paul Rowland

Програмата за учебната 1923|24 година в A. S. B.

Преди две години, както е известно на много от читателите ни, получихме разрешение от Министерството на Просветата да променим нашата учебна програма, която до това време следваше точно програмата на народните гимназии.

Нашето училищно настоятелство посрещна това разрешение с въторг, защото вайпосле това даде възможност да се въведе до известна степен американската система на средно образование и да се наблегне много повече на изучването на английския език, което е едно от най-отличителните преимущества на училището. Разбира се, че това променение не можеше да стане изцело в една година. При все това, с програмата отпечатана тук, приближаваме се по-близу до желаната програма, към която се стремим. Тук ще натъкна само няколко точки от програмата за осветление на нашите четци.

Предмети				Хуман. отдел		Научен отдел	
	IV	V	VI	VII	VIII	VII	VIII
Български език	4	4	3	3	3	3	3
Българска география	—	—	—	—	2	—	2
Българска история	—	—	—	—	3 / 2	—	3 / 2
Математика	4	4	3	—	—	3(5)	3(5)
Физика	—	—	3	—	—	3 / 4	3
Химия	—	3	2	—	—	4 / 3	2
Зоология	—	—	—	—	—	3 /	—
Геология	—	—	—	—	—	/ 3	—
Биология	—	—	—	—	—	—	2
English Language	12 / 7	5 / 3	2 / 1	2	2	—	1
English Literature	—	—	—	3	4	—	—
Geography	/ 5	4 /	—	—	—	—	—
History	—	/ 6	5 / 3	3	—	3	—
Botany	—	—	/ 3	—	—	—	—
Evolution of Man	—	—	—	4 /	—	—	—
Psychology	—	—	—	/ 4	—	—	—
Sociology	—	—	—	—	2	—	—
Religion	2	2	2	2	2	2	2
Руски	—	—	3	—	—	—	—
Френски или немски	—	—		5	5	(2)	(2)
Изискващи подготовка	22	22	22	22	23 22	23	23 22
Риторическо упражнение	1	1	1	1	1	1	1
Рисуване или	2	или (2	2	2	2	2	2
Пение	—	или (2	3	3	3	3	3
Дърводелство	3	3	3	(2)	—	(2)	—
Физически упражнения	2	2	2	2	—	2	—

Забележка. — Цифрите пред дробните черти означават часовете през първото полугодие, а тези след дробните черти — през второто полугодие.

1) Часовете по Български език, Българска география и Българска история остават същите както в народните гимназии, защото по тези предмети Министерството изисква да се държи матура..

2) В бъдащата програма английският език ще бъде единствения чужд език, който ще се изучава през първите три години на курса. Самият език заедно с предметите изучавани на английски през тези години достига средно до десет часа седмично.

3) От шести клас нагоре курса се разделя на два отдела — *хуманитарен* и *научен*. Следователно учениците в края на шести клас ще трябва окончателно да решат коя от тези две насоки ще си изберат според попращето, което възнамеряват да следват. *Хуманитарният* отдел води към Историко-Филологически, Юридически, Философски и Богословски факултети на университетите и журналистика. *Научния* отдел води към Физико-математически и Медицински факултет, и естествените науки, химия, инжинерство и агрономство

4) В седми и осми класове на *хуманитарният* отдел английският език и литература още повече се усилват. Покрай това в тези класове почват енергично изучаването на друг един модерен език — френски или немски — пет часа седмично.

5) *Еволюция, Психология* и *Социология* ще се преподават по този ред. Причината на това е, че социологията се основава на психологията, а тази последната на еволюцията. А от опитността си, която съм имал като учител през тази година, напрам, че е невъзможно да се учи социология без предварителни познания за еволюционната теория и приложението ѝ. Горните три предмета ще се учат по учебници в английски език.

6) В *научният отдел* обаче, английски и другите модерни езици почти изчезват и мястото им заемат разни науки. Известно ми е, че няколцина от сегашния шести клас желаят да следуват в научният отдел, като в същото време желаят да продължават и с английски език. Обаче струва ми се, че тук би прилегнала много добре английската по-

словица, "You cannot eat your cake and have it too" — не можеш хем да ядеш кейка, хем да го имаш. Това именно е и значението на избора и учениците тук трябва да се срещнат с жалкия факт, че в този живот, често се налагат съдбоносните решения!

7) Учениците от *научния* отдел за идната година ще имат избор между Дескриптивна геометрия и Френски или Немски — два часа седмично. Силните ученици с разрешение от дирекцията, могат да вземат и двете.

8) Числото часове, които изискват приготовление вдигнат средно на двадесет и два часа седмично. Това е значително намаление на часовете сравнително тия в народните гимназии. В американските средни училища, числото на седмичните часове е двадесет. Това не значи, че американските ученици учат по-малко от българските, а, че дават повече време за приготвяне на уроците. Например, спомням си много добре, че като гимназист съм имал между два и три часа за да приготвя всеки един урок по латински или гръцки.

Очаква се, че в скоро време, учениците от A. S. B. ще свикнат на американската система за завършеното приготвяне на уроците си.

9) Между техническите предмети, които не изискват приготовление, „*Дърводелство*" става идната година задължително (не избирателен както тая година), за първите три класа — три часа седмично, а избирателен в седми клас. Аз лично много се радвам за тази промена, защото според мен, образованието на никое момче не може да се счита за завършено, без да познава някоя ръчна работа. Благодарение на добрия заведующ и скорошното разширение на дърводелницата, очаква се, че идната година тоя отел ще стане ценен, както е бил преди войната.

10) Друга една желана промяна е възобновяването на физическите упражнения, които ще бъдат задължителни, два часа седмично, до седми клас включително. Лозунга за идната година в това отношение ще е: „*физическите упражнения за всички.*"

ПРОГРАМАТА

за учебната 1923 24 година в Амер. Дев. Гимназия.

Предмети	IV	V	VI	VII	VIII
Български език	4	4	3	3	3
Българска география	—	—	—	—	2
Българска история	—	—	—	—	3 / 2
Математика	4	3	3	—	—
Физика	—	—	3	—	—
Химия	—	3	3	—	—
Зоология или Evolution	—	—	—	3 /	—
Геология или Psychology	—	—	—	/ 3	—
Биология или Sociology	—	—	—	—	2
Детска психология	—	—	—	1	1
Домашна хигиена	—	—	—	—	1 /
Готварство	—	—	—	—	/ 1
Библия	2	2	—	—	—
English Language	11 / 6	3 / 2	—	2	—
Composition	—	—	/ 3	—	—
Literature	—	3 /	—	3	4
Geography	/ 5	4 /	—	—	—
History	—	/ 5	4	3	—
Botany	—	/ 3	3 /	—	—
Bible	—	—	2	2	2
Руски	—	—	2	—	—
Френски или немски	—	—	—	5	5
Изискващи подготовка	21	22	23	22	23 / 22
Рисуване	2	—	—	—	—
Пение или рисуване	—	2	2	2	2
Ръкоделие	4	4	4	4	4

Във VII клас някои или всички от следващите предмети: *Literature, Френски* или *Немски, Зоология* или *Evolution*, и *Геология* или *Psychology* могат да бъдат заместени (с разрешението на дирекцията) със равно число часове по: *Математика* (3), *Физика* (3/4) *Химия* (4/3), и *Дескриптивна Геометрия* (2).

Във VIII клас някои или всички от следващите предмети: *Literature, Френски* или *Немски*, и *Биология* или *Sociology* могат да бъдат заместени (с разрешението на дирекцията) със равно число часове по *Математика* (3), *Физика* (4), *Химия* (2), и *Дескриптивна Геометрия* (2).

Дирекцията на Американската Мъжка Гимназия, като сърдечно поздравлява четците на Рилски Шепот, които някогаш са били ученици в същата гимназия, умолява ги да съобщат на дирекцията с пощенски карти сегашния си пълен и точен адрес. Също ако могат да дадат адресите на други бивши ученици било в България или в странство, които, може би, не получават вестника ни; дирекцията ще е благодарна да ги знае.

Р. Илиев

ВПЕЧАТЛЕНИЯ ОТ ЕКСКУРЗИЯТА

Писмо до него

Бях ти обещал . . . и ето изпълням обещанието си, въпреки че през последните тия дни съм част с преговори занятия, поради свършването на учебната година. Ще се постарая всичко, което още помня, да ти опиша тъй подробно, доколкото това ми е възможно и, така напълно изпълня обещанието, което ти дадох, преди да замина.

Маршрута ни, както знаеш бе много голям, а времето, според мен, късо за такива екскурзии, каквато бе нашата. И по нямане време, те бихме принудени, в някои от градовете, където трябваше да престоим по 2—3 дни, за да можехме да разгледаме всичко, което-бе по интересно в тях, да бъдем много за малко . . . и като така много интересни неща не успяхме да видим. Ала нищо. Тази бе първата, тъй да кажа пробната, екскурзия за нашето училище; а повече не се и очакваше от нея. А за напред, вярвам, че не ще бъде тъй.

*

Разбира се, заранта на 25 Май, първия ден от екскурзията, всички екскурзианти, на брой 50 души, заедно още тримата учители и едината учителка, които ни придружаваха и бяха поели отговорността за тая екскурзия, вярху си, бихме весели, бодри, пълни с живост и енергия — и благодарение на това, пълзя от Самоков до Костенец-Баня (гарата), който обикновено с тъй отегчителен, въпреки че всяки имаше на гърба си доста тежка раница, бе изминат неочаквано добре (разбира се пеш). Не след дълго чакане на гарата бяхме в влака носещ ни към Пловдив (първото място, където щяхме да спрем). А имаше ужасна навалица. Толкоз много пътници и то предимно екскурзианти, отиващи в разни места. Ала, когато човек не е сам, подобни неприятности лесно минават. Тъй бе и с нас. Нищо ни не смущаваше и песните не спряха през цялото пътуване до самия Пловдив.

На 9 часа вечерта бяхме там. След като всички заедно изпяхме училищния ни марш (английска песен, приспособена за нашето у-ще) пред вагоните, от които току-що бяхме слезли, разпределени на групи, отидохме по разни квартири, приготвени преди пристигането ни. . .

Цял ден бяхме в Пловдив. През това време успех да разгледам почти цялата десна страна на града. Ходихме всички заедно в печатницата на книгоиздателството „Хр. Г. Данов." После в мъжката гимназия, където разгледахме разните кабинети. А после— в Народната Библиотека и в намиращия се в същото здание музей. Наистина, в последния видехме интересни старини, събрани, с течение на времето. . . Но Пловдив почти ти е известен. Не ще ти разправям повече за него.

Вечерта заминахме за Ст. Загора. А бе тъй приятно пътуването, въпреки че по нямане на пътнишки вагони, трябваше да бъдем в товарни такива. Луната тъй ярко светеше и заливаше със меката си сребриста светлина цялото поле, почти на всякъде, усеяно със житни ниви. . . И в Ст. Загора бяхме за цял ден. . . Ех! за пръв път тук ще ти изкажа моите разочарования. — Града, въобще ми се не хареса. Защо ли? Може би, защото улиците му са тъй широки и прави и общото ми впечатление от него бе тягостно може-би, поради еднообразието им и монотонността, царуваща там. И хубавата местност „*Лязмото*" намираща се недалеч, на север, от града и тя не промени туй ми впечатление, въпреки че там бе тъй приятно, пълно е тайнственост, навявана от многото кипариси, намиращи се начесто покрай алеите. А луната, както миналата нощ пак тъй светеше и вереди всичко това навяваше спомени за някогашни дни прекарани вереди детско безгрижие и смех. . .

В Понеделник заран напуснахме тоя град, от който почти всички не останахме доволни. Ала мислата, че скоро ще бъдем в „*Розовата Долина*" вереди градини пълни с рози и въздух напоен с розов аромат, не подкрепяше и аз с поглед отправен все напред, следих да видя туй, което като ученик бях учил на училищната скамейка. . . Но жалко; можеби аз се лъжех или пък съм бил лъган. — През цялото време до Казанлък непомня дали някъде сърех и следи от так за градини, сме които бе пълно моето въображение. Незная. А само обширни пространства, засети с житни растения, или пък съвсем свободни. А тъмък на север величествено се издигаше Стара-Планина, с чукари и върхове, стрени вече от отдавна изгрелото слънце и като-че ли хилища се на моето излъгано въображение. А зад нас бе Средна-Гора. . .

Още с пристигането, след като оставихме раниците си в помещението на Евап. църква, отидохме всички на една от двете добре уредени фабрики за розово масло. Бях неотдавна учил за розовото масло. А сега, благодарение любезността на лицето което ни развождаше по нея, което ни разправи за неговото получаване можах да видя в действителност, туй което бях учил само в класната стая. Разбира се много накъсо. След обед разгледахме музея на тамошното културно дъво „Искра", което за сега има собствен театрален салон, в централната част на града.

Вечерта бяхме в Казанлък. А на другия ден, рано сутринта половината тръгнахме пеш за Габрово, а останалите, не след дълго, и те за там, но с влака.

Въпреки че някои от очакванията ни не се изпълниха, общото ми впечатление от Казанлък бе много по-добро сравнително това от Ст. Загора.

. . . Слънцето не бе се издигнало над хоризонта, когато стигнахме при „*Руския храм*" намиращ се над самото село Шипка, при самите поли на Стара-Планина. Известна славен е храма, построен там, от руския народ след освобождението ни. Той — безмълвен паметник на многото паднали преди повече от 40 години в тая долина, величествено се издига в простора и вереди царуващата наоколо самотност и тишина напомня на всеки българин, който го посети, туй което той никога не трябва да забрави — извършеното от всички паднали там. . .

След къса почивка, влезохме в храма, водени от един руски монах, който със голяма любезност и готовност ни разведе из него и разправи всичко свързано с построяването му и поясни някои от по забележителните картини и икони, намиращи се там. Качихме се и на най-високото от няколкото кубета; там има около 17 камбани от различни големини. Въобще цялата обстановка ясно говореше, че не малко старания бяха положени за неговото изграждане.

. . . Пътя през Балкана бе труден, тъй като бе доста стръмен и сланището бе вече високо над хоризонта. Ала нищо не ни спираше нагоре . . . защото всеки искаше, колкото се може по-скоро да види местото, където шепата опълченци са паднали прохода. Към върха спрех. Другите бяха напред. Обърнах се назад. Там пред погледа ми бе „*Подбалканската долина*“ далеч заключена от планинските вериги на Средна Гора. Полето бе равно, да не кажа идеално. А при самите поли лъщеха кубетата на храма; а по-долу вред живописна зеленина Шипка, а не далеч от нея историческото Шейново. . . И всички тия места, тъй са свързани с нашето освобождение! И въображението ми се носеше далече в миналото, когато смъртта е властвувала вред тия тъй дивни места и взела в ледните си обятия хиляди човешки жертви. . .

. . . Не след дълго, качих се и на върха „*св. Никола*“ . . . Скали и само скали е там. И на най-високата от тях череп железен кръст безмълвно стърчи и напомня за минали дни . . . за славни подвиги.

Из екскурзията — при върха „Св. Никола“.

След като разледах няколкото каменни паметници, разпръснати тук таме по върха спуснах се по склона, по който още се забелязват окопи, останали от тогава. Избързалите напред почивка при ханчето, намиращо се при полите на върха.

Не след дълго оставихме ханчето. Не далеч от него на една поляна намират се паметниците на български офицери и тоя на полковник Калитин. С шапка в ръка разгледахме и тях, а после прощайки последни привети на всички тия места, почнахме бързо да се спущаме по склоновете, тъй като времето почна да се разваля и клонеше да вали. . .

Наближихме Габрово. Далеч още от града по течението на Янтра мъркаха се фабрики — признаци, че наистина отивахме в града, който не напразно се нарича „*Българski Манчестер*“. . .

За съжаление, понеже не разполагахме с повече от един ден, и то не цял, много малко успехме да видим в него. Разгледахме най-голямата фабрика за вълнени платове, една за обуща и една за кожи (и тук можах сам да видя туй, което през настоящата година учих в класната стая). И в Габрово, както в Казанлък, има доста голям театрален салон, добре уреден и поддържан.

Най-после, вторник след обед, влака ни понесе към Търново; към това Търново, за което толкоз много е писал покойния ни поет Ив. Вазов. А какъв интерес будеше в мен всичко туй, което бях слушал и чел за него! И ето сега бяхме на път за там! Значи щяхме да го видим!

. . . Възвишенията, на които е разположен Търново бяха вече близу . . . и част от градът ясно се очертаваше пред нас. Бе привечер. Слънцето се бе скрило неотдавна и последните му пурпурни лъчи, отразени в прозорците на многото къщи се отражаваха тъй красиво във водите на Янтра. . .

Строени по трима влезохме в града; главната му улица бе пълна с народ. А като-че-ли, понеже се намирахме там, където някога царе са царували и боляри свети правили, решаващи съдбините на цял народ, всички бяхме сега по-бодри, отколкото в другите посетени до сега градове и минавайки през града, на път за хижата,*) намираща се на „*Царевец*“, няколко английски песни, а най-вече училищния ни марш бяха изпети от всички ни. И впечатлението, което произведохме бе повече от добро.

Вечерта бяхме в хижата Там да спим. Но спеше ли ми се! . . . към полунощ бе. Излезох на хижата и придружен от един мой другар бавно тръгнахме по алеята водяща към върха на „*Царевец*“. На един естествен жгъл спрехме . . . Малко по-долу от местото където бяхме самотно стърчеха остатъци от някогашна „*Балдуинова кула*“ А долу в пропастта Янтра безшумно течеше, а отраженията на ярко светящата луна в нейните води бяха тъй сребърно бели! А по-нататък и на десно върху други възвишения се простираше градът . . . Търново. Прозорци още светеха и го правеха тъй красиво и феерично . . . А някъде тука, на „*Царевец*“ са се издигали дворци и кули . . . царе и тяхни подвластни живели са за дълги години . . . непристъпни за чужд крак, освен . . . на вечната измама и предателство!

На другия ден към 9 часа преди обед, водени от г. Николов, учител, сега заведующ тамошния музей, посетихме развалините на „*Царевец*.“ Г. Николов ни съпреше поясненията си и бе толкоз любезен, че на всеки зададен му въпрос, веднага отговаряше и то най-подробно. После — „*Лобната скала*“, от дето, някога държавни престъпници са били хвърляни. Долу в пропастта Янтра пак се вгледе. А казват, че скалата, тогаз, била много по-стръмна и Янтра — по-голяма.

Черквите „*Св. Четиридесет Мъченици*“, построена от Иван Асен II и „*Св. Петър и Павел*“, видехме. Ала и двете едва крепящи се и то благодарени на грижите положени за запазването им. Защото ние българите, още не сме схванали, че трябва да пазим всяка старина била тя наша или чужда, защото са ценни и то не малко. И тук г. Николов не малко ни разправя. Даже той ни преведе и надписа издълбан на един от каменните стълбове, намиращи се в първата черква.

На „*Трапезица*“, местото където някога се носили молби и хваления, от царе и велможи в тяхните собствени храмове, разгледахме някои развалини от тия храмове от тогаз. А може-би в някой от тях, чийто основи още стърчат там, се е напяла и по-

*) неотдавна построена от тамошното туристическо д-во.

следната песен на български, с чийто свършване, свършила и тогавашна България. . .

. . . Още една вечер бяхме на „*Царевец*“, и още един път луната ни гря там! А когато на другия ден рано сутринта потеглихме с влака за Русе, бях предоволен от всичко, което видях . . .

Пътуването до Русе бе повече от уморително. Едно, че не бяхме спали добре миналата нощ, а още по тази линия, особено от Горна-Ореховица натам бе толкоз монотонно и еднообразно. А по гарите бе глухо и пусто . . . Никакво движение, освен това на длъжностните лица, намираши се по тях.

В Русе бяхме петък към обед. Ужасно горещо бе. Въпреки това, пак в ред, минахме из улиците, пеейки пак английски песни, докато дойдем до определеното ни място за квартира (помещението на тамошната Метод. Ев. Църква). А след като отпочинахме разгледахме пристанището на Дунава, чийто води тогаз бяха много мътни. За съжаление неможахме да се возим с моторна лодка по него (бяха ни отпуснали такава от надлежното място, ала за другия ден; а ние заминахме рано сутринта. Тук още един път ще ти се оплача, задето немахме на разположение повече време).

Градът въобще, доколкото можах да го разгледам, въпреки горещината и праха му, ми се хареса . . . Привечер същия тоя ден, няколко души обиколихме пак брега: ала сега водата бе тъй спокойна и сребристо бяла от луната светлина, която тъй ярко светеше оная нощ . . .

Събота, след обед, бяхме от Дунав при Черно-Море — на другия край на България, във Варна, където престояхме до Неделя вечер . . . Пред мен още се мярват безбрежната синя морска шир и бялите чайки, с тихия крясък . . . Морето бе тихо и едва леки вълни се забелязваха по неговата повърхност. И разбира се, използувайки хубавото време, почти всички опитахме водата на Черно-Море. А Неделя след обед, след като разгледахме пристанището, вълнолома и друго интересно какъвто имаше наоколо, с моторна лодка ходихме на „*Евксиноград*“, където тогаз бе пусто и глухо . . .

Дните бяха вече почти изтекли. Оставаха още два . . . а трябваше на 5 Юни да бъдем в училището. Наистина, струваше си още да стоим в Варна; но времето пак бе късо. И вечерта към 10 часа напуснахме и Варна, последния град, където ходихме и пак за Самоков. Планираше се да минем през Плевен, ала (поради малкото време, което оставаше още) минахме през Балканската линия, тоест, върнахме се, откъдето бяхме дошли . . . „Всяко зло за добро“. Ако изгубихме да видим Плевен, то можахме да видим пак тия места, които видехме на отиване, и които са тъй дивни и пълни с красота . . . Но, прости ми тук . . . Почти през цялото време на пътуването през Стара-Планина спал съм, . . . и, разбира се не можах да видя много места, които трябваше да види . . . затова тук тъй на бързо минавам (може би си спомняш че при отиването ни, аз минах цели през Стара-Планина и като така тия места бяха съвсем нови за мен, но тъй се случи . . .)

От Костенец Баня до Самоков пътувахме пак пеш.. А в училищния двор, въпреки нашата умора, влезохме пак строени, както обикновено и ехо училищния ни марш още веднъж поздравихме нашето А. S. B., от които бяхме вън за цели 12 дни.

Хризея

* * *

Със сърце обхванато от тежка мъка се разхождам из пансионския двор. . . За последен път виждам другарките си, притискайки се една до друга, как не искат да се разделят. . .

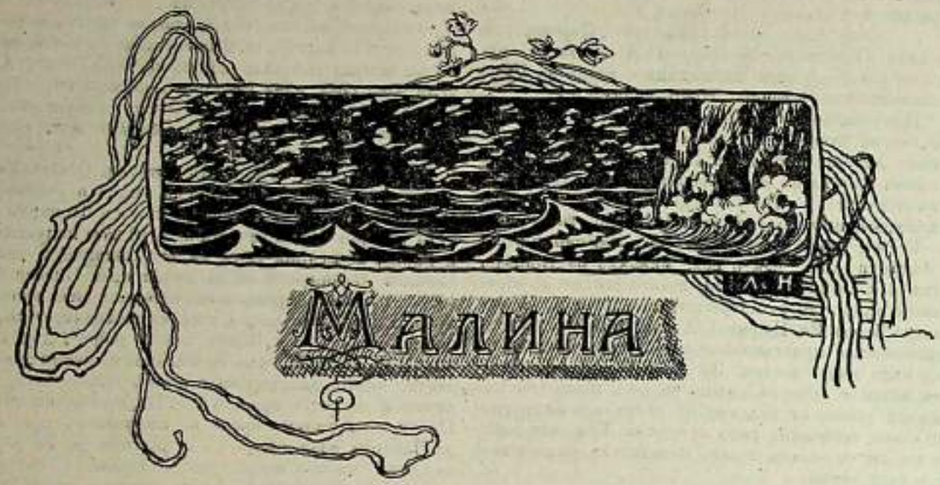
Ако някой се взре в тези дивен балкански кът, мястото на толкова младежки къпнежи, дето пролетта е тъй омайна със своите вечери, когато заехти църковната камбана и зове за тиха вечерна молитва, когато зашумят белоснежни маргарити и кървави макове. . . Тук, дето утрените са тъй бледи и ливадите изпъстрени с разноцветни полски цветя. Вятяра нежно люлее увисналите им главички, сякаш тих звън се носи из простора. Само тогава може да разбере за какво тъжни душата. . .

. . . Само този, който е преживявал ранни вечери прибран в една голяма стая с толкова много души стремящи се към една цел, които имат еднакви пориви и желания, а вън есенния дъжд ръми и ято щъркели отлитат в далечна страна, само той може да схване тайната на дружбата. . .

Раздяла! . . . Колко странно звучи тази дума, но все пак трябва. . . Празна виждам тази стая сега, по-рано изпълнена с толкова засмени лица. Тук, една се спряла, вглежда се дълго в пространството, сякаш иска да догони за вишаги отлетял блян . . А друга замечтана, може би, в далечното бъдаще. Пред мен се редят безброй картини, които напомнят за тъжната раздяла. И спрана пред тези гледки, устните са безсилни да произнесат думи, а душата се унася в тиха печал. . .

Още дълго ще преживявам тази „тъга, близка само на душа, облъхната от ромона на заспалите трепети. . .

Пансиона, тих кът на безгрижен живот, ще ли те видя пак? . . .

7

Пада нощ.

Звездите бавно потъват в дълбочината на облаците сякаш със очи от друг свет. Потъмнява. Ветърът свири през клоните на дърветата и гони по пясъчните алеи отбрулена, влажна шума. На приставащето бушува морето.

Старецът седи пред колибата и пуши от кесъта си морячка лула. Но цветята се люлеят сенките на махащите дървета. Старецът спокойно пуши силен тютюн, донесен чак от Египет и през здрача на дима гледа как се люлеят сенките.

— Колко е силна бурята! Тя е като властна смърт, която завърта във вихрен кръг земята с вечните небесни комети. Тя е като жесток призрак, който ни спомня за величието на вечността.

Между тъмните форми на дърветата се зададе Рибка. Клоните се превиваха в форма на голями призрачни ръце и във влажния въздух косите й изглеждаха направени от бледо злато.

— Рибка? Де е била?

Приближава. Ветърът развява косите й.

— Той е пак в стаята си. Непрежсваното пише. Ах, как му е бледо лицето!

Пауза.

Заговори старецът: Такава силна буря той не е виждал. Уверяваше. Не, не друг път такава силна буря той не е виждал. Но ако болния излезе в тая мрачна нощ. И пак към скалата? Не, не, той съвсем не е болен. Той отдавна оздравя; преди две седмици. Но защо стои постоянно в стаята си? И пише, непрестанно пише. Ето вече дни, дна много дни как той не приказва с тях. Само понякога. С глух пресипнал глас както в непознатите нощи когато се яви за пръв път. Лицето му стана съвършено бледо, сивите му коси хвърляха голями сивкави сенки а очите му потъмняха и скърбта на някакъв непознат свет.

А когато бурята полети над света той излязя. В мрака и демоничния смях на ветъра той се скита под обрулените дървеса и бурята грамко развява косите му а песента на морето звучи като предвечен, страшен хор. Що за болест е това?

Ветърът пищеше и разнасяше думите му. Старецът повтаряше думите си.

Те влезоха в къщата. Старецът сам предложи.

Бурята с бесна сила нахлу в стаята и прозорците се затресоха.

— Фу, какъв ветър!

Рибка сблегна своето горещо лице до ледените стъкла и се загледа на вън. В очите й плуваха сълзи. Клоните се превиваха в мрачни и чудовищни форми и издаваха някакъв див и скърцащ звук. Постепено тя потъваше в мислите си.

— Колко бе хубаво през пърните дни! Колко много, много радост се отразяваше в очите й! Ново щастие зашумяваше в сърцето й. Бистро щастие.

Той сякаш се пробуждаше от дълъг сън. Сън пълен със странни видения. Златото на деня и ароматното вино на нощта вливаха в душата му ведра радост: пролет е! Пийте от виното на любовта и бъдете блажени!

Не, не.

Той бе пил вече от това вино; пил до забвение за да види в просяшица сенките на щастието и от този сън му останаха само призраците на миналото — Какво остана от теб, Малино, какво остана от теб? Скърбта напово го завладяваше, спомените му — опити за миг от трептящите устни на природата — пак нахлуха в душата му и очите му се потопиха в здрача на своето минало.

Понякога той спираше своя разсеян поглед върху очите й, но тя чувствуваше, че не нея вижда той, не. Пред тайнствения здрач на очите й той надничаше в две други очи и през лъчезарните линии на лицето й, той виждаше бледнината на едно лице по-скъпо от всичко в този свет. Малино, Малино . . .

Рибка не се вече смееше. — Защо я не забрави. Тя имаше същите хиацинтови коси, същите странни очи. О, тя ще го обича повече от нея. Тя ще го обича повече от всички други.

Не, не, не.

По небето с светкавична бързина летяха облаци, които се трупаха в безумния оксан на нощта. То бе страшна нощ. Нощ на ужас и страх, която припадаше в демонични спазми. Ураганът с бесна сила шествуваше над природата, а морето в кръг от денят вълни вихрено сечеше кипналата плът на нощта.

В такава нощ стоеше той в стаята си, потънал в мистичната мрежа на книгите и пишеше. Лампата струеше мека светлина, която обливаше предметите с дълги лунни сенки По пода беха разхвърляни томове книги а върху масата лежеха много, много изписани листове.

Той стоеше наведен над листовете, едва осветен от прозрачните лъчи на светлината и линиите на лицето му — бледи от трескавото напрежение на мисълта — и погледът му, който блуждаеше с листата нивяк, бяха запечатани с безкрайна скърб.

Звучно злато напреваше по тревите, и тъмните чашки на рубиновите цветя дишаше меден сок, а нощем луната изливаше цветно вино по дрехите на природата. И той скиташе сякаш от лунно вино под блесналата твърд, а в душата му — ромонът на тревите и смарагдовата харфа на морето и сънищата на миналото му — нарастваха и нарастваха докато се прелеха в съзвучието на една дума: Малина, Малина, Малина . . .

Той мислеше за нея нощ и ден. Той я сънуваше и когато се събуждаше пак я виждаше в лунните петна, които се разливаха по пода.

Цветята ръсеха сълзи забрава от лучи и сълзи и в полската тишина той чувствуваше две бледи устни, които кротко го целуваха по устните: обичам те. О! Малино . . .

Дървесата плачеха обсипани с небесна роса, между листата въздишаше тихия плач на душевното щастие, а в скърбта на вечерния здрач тя стоеше облегната при него и кротко слагаше своята нежна ръка върху косите му: Погледни — как тихо плачат дървесата.

Още, още. . . .

После краят: Малина избега.

Но нима можеше да живее без нея? Теменугите се смееха когато върху тях се отразяваха лунните лъчи. О, това беха нейните очи озарени от щастие! Цветята повтаряха нейното име а бледосините лилии пръскаха забравата на нейните коси.

О, бледо-сините лилии, влюбени в луната!

И таен жена заспина и той нема да я види никога пак, никога! Скъпите очи, от чийто поглед в душата му екнаха безсмъртните песни на любовта, въздушния глас от чието звук неговата харфа трепваше за да даде най-дивните химни на сърцето — той нема да чуе никога пак, никога, никога.

Не, не тя не бе избегала. Тя не бе способна на това. Той добре знаеше. А хората, хората с своите престъпни думи я излъгаха. Те й обещаха блестяща на чуждо небе а тя тръгна покорна след тях, без Бог, без любов.

Но той ще напише дълга история. Той ще изплаче старинния аромат на миналото и горчивия смях на хората в съзвучието на дълга поема и ще я подари на света. Това са въздишките на нетленната любов, това е скърбта на една душа която ридае върху гроба на своето минало. О, мой бедни братя!

Всичко ще напише той. И пресата отново ще загърми защото тяхния обезверен пост който някога дигна такъв шум около себе си и после изчезна, отново се връща в святата родина, възроден и тих като скърбта, за да донесе всичката дълбочина на една любов и горчивия смях на сърцето.

И той започна да пише. Непрестанно. До късно полунощ оставаше той над листовете и пишеше. Навън звездите се смееха окъпани в бисерна роса, лампата струеше меки лъчи върху редовете а душата му се опиваше от сънищата на скърбта. Защото сега той позна колко сякш бе всеки миг от тяхното мимолетно щастие, колко много я обичаше той — и най-странното — че той ще я обича винаги — до всевечната смърт. И той се хвърляше пак към листовете, задъхан от неутолима скърб и пишеше, пишеше.

Но той не бе писал отдавна. От една злочеста дата. И когато прочиташе листовете той виждаше колко малко бе написал от това което преживяваше душата му. Той вдигаше поглед в пространството, там дето падаха пурпурни цветя, а някой в душата му на една струна изплакваше печалната песен на миналото му. Той пишеше за една любов по-чиста от душата на серафимите и за престъпната лъжа на тълпите.

А какво бе написал той? — Нищо, нищо! Пръстите на ръцете му се стърчаха, полазваха към листовете, зграбчваха ги и ги смачкваха. Кесай!

През много нощи се мъчи той да излее скърбта си, много листове се трупаха на масата един върху друг, но той все не беше доволен от себе си. Не, не.

Но най-после той ще разкрие призрачната мъка в душата си. О! най-после в тази нощ проклета от ада, когато хиляди ветрове блуждаят над вселената и морето ридае в своята неудържима скърб, той ще излее скърбта си върху тези листове, той ще каже на хората какво голямо зло направиха те.

За миг блесна светкавица, електричеството разсече стъклата в голема огнена черта и адска грамотевица раздра небесната твърд. Полунощ. В стаята беше съвсем студено, лампата разливаше бледи, тайнствени сенки а той стоеше над масата с едничката мисъл че в тази бурна нощ той ще напише черната неблагодарност на хората. Той ще им каже какво голямо зло направиха те най-напред на себе си.

Той им раздаде всичко. Той им даде душата си в съзвучието на най-тихите поеми — от чийто нежност замираше цял народ—а те? Какво направиха те?

Те му отнеха най-скъпото същество в този и другия свет, те откраднаха извора с вълшебното питие от дето той пиеше вдъхновението за своите чудни песни. Нима тъй се отблагодариха те на своя дивен поет?

О! той ще напише дълга история, с безумния смях на сърцето си ще напише той прощалния завет на своя живот и тогава плачете, о плачете мои родни братя заедно с есента която ще ви спомни за нейното бледо лице, плачете с дървесата които ще ви спомнят за нейния тих глас; плачете за нашата безсмъртна любов, за всичко.

О! тихия певец който убихте най-скъпото.

Той се отърси от своите мисли, блъсна настрана изписаните листове, после зграбчи бяла хартия и почна да пише. . .

Рибарската колиба се люлееше от силния ветър, светкавицата впиваше своите електрически пръсти в стъклата и буря, буря.

Той пишеше, пишеше, пишеше.

Свърши. Първия лист: Хората на които той даде душата си, го излъгаха. Излъгаха идеала му. Неговата „Галатея.“

Той потрепера. — Но нима те отнеха това, което обичаше той? Това което обесмърти в красотата на свой идеал, което намери в душата на актрисата, за да се разлее после в безкрайна любов, това велико чувство което нави сълзите за незнайното, — нима те отнеха това?

През лютата буря на душата му се разпадаше човека. Малина и любовта.

Какво отнеха те? Те отнеха Малина. Красивата актриса, която принадлеше с еднаква страст в приградските на царе и военачалници. Тя познаваше всичката изящност на западното изкуство, всичката нежност на един въздушен глас. Нейното лице пак ще се покрива със смъртната красота на парфюма, нейните очи пак ще стават дълбоки и замислени, за да дадат прозрачното виденне на любовта и нейните пламенни устни пак всмучат пурпура на други две устни за да слеят живота и смъртта в блаженството на един миг: обичам те, обичам те.

Нима нея обичаше той? Жената?

Не, не. С диво страст той скъсъ листата.

Той бе срещал жени по-красиви от всичко в този свят, чиито глас бе по-омаен от гласа на сирените и които таеха в очите си тъмната красота на греха.

Но той обичаше нещо друго; нещо което те не познаваха. . . което намери в тленната красота на Малина. . . което. . . което е вътре в него.

О! той ще напише дълъг роман. Той ще им каже какво обичаше той. Той ще им каже че те не са го отнели. Не, не, те отнеха Малина, те отнеха актрисата, но това което обичаше той те никога не биха могли да го отнемат — о, никога.

Той пак започна да пише.

Мисълта му работеше с чудовищна бързина. Той се опиваше от болното вино на посвятта и творенье, творенье.

Свършн. Втория лист. Третия. Четвъртия. Той ги прочиташе, смачкваше ги и пишеше. И когато върху стъклата се отрази бледната девственост на окъпаната зарница, пред него стояха вече много, много исписани листове Final.

Но внезапно единственият лъч потъна в невърния ужас на нощта, в мрака побегнаха таинствени сенки и бурята с дива решителност разтвори вратата и нахлу в стаята. Но лицето го лъхна горчивия вкус на пъгъра и той покри с ръцете си листовете. Бурята нахлу и в душата му и разгони сънищата на любовта. О, бурята!

— За кого пишеше той това? За хората ли? Нима те заслужават това? Нима те ще разберат какво обича той?

Не, не, не.

Те ще замират от тъжността на израза, те ще чуят през сълзи ранил звън на свойто минало. . .

И пръстите му се сблъскаха със листовете, обхващаха ги все повече и повече и с разкъсана злоба се впиха в тях. Той побегна навън. Не, бурята го сграбчи в безбрежна похот и го повлече навън. През мрака и солената роса.

След него, сред махащите сенки тичаше една друга сенка. И в мрака едни коси направи ни от бледо злато. Рибка. Той не я виде.

Той отвсякаше листовете, а бурята опита от мощ бесно го целуваше и се мъчеше да изтръгне хартията от ръцете му. И пленен от тази адска нощ, мислите му блуждаеха с ветровете и търсеха в безпросветната далечност извора на доброто, и в този момент той си спомняше за Бога. — Не хвърляйте бисерите на хората, защото ще ги стъпчат. Нима това не беха бисери по скъпи от всека краска на природата?

Той широко разтвори пръстите си. — Природата му даде Малина и той на природата ще върне звездната здравност на миналото й. И нека листовете идат по брегоевете на всички морета и безприютните същества почувствуват в снежния лъх на вятъра кротката въздишка на щастието, а цветята да пият ведрата роса на любовта. За тях написа той това.

И ето бурята подемаше листата, разтърсена от сатанинска радост, вливаше се в тях с безграничната страст на своите устни и с громък смях ги разпасяше по брега.

— Ха, ха, ха!

Той скиташе край морето, а в душата му нарастваше виденето на друга една нощ — стара, далечна. И в мрежата на някаква незнайна сила, която неумолимо и властно го тласкаше към черния корпус на скалата, той се опита нататък. През сънищата на морето и стръмните пътеки на гранита и дълбоките мисли на душата, той се движеше нататък...

От време на време блескаше мълния, която се отражаваше в зелените дълбини на морето, като начупената змия на греха, а росните листа на гората пламваха в форма на сломени, кървави сърца.

Скалата. Още малко.

— Коя е тая непреодолима сила, която го води тук? Кое е това тайнствено чувство, което при споменa за скалата обвива в най-сладките мигове на душата му с някакъв мъчителен трепет?

Неколко стъпки. Две. Една. Върха. Той се отпусна отмалял. Лицето му гореше. Потъна в душата си. Ветърът, разкъсван от мъка, пищеше. . .

Внезапно той се стресна. Какво дереше тук? Малина? Нея обичаше той . . . Но тя сега блудствуваше на разгулни пиршества някъде в света. Не нея. тогава . . . И наведнъж той си спомни: бе буряна нощ, ветърът страшно ехтеше, когато той вдълба на неколко стъпки от тук буквите на едно име. Малина. Далеч от хорската злоба, там дето калните ръце на хората не можеха да оскверният вечната девственост на гранита.

Но какво! Не е ли това чувство, което, той намери в Малина: което не може да изрази в листовете, не е ли и сянност това чувство, което той вдълба в скалата? Малина, която той обичаше? . . . Да, да.

Той не е измамен.

Бурята утихваше. Изведнъж през воплите на нощта той дочу някакъв глас. В душата си. Той се вслуша. Някой се смееше, някой сякаш сатанински хохот, свирепо се смееше в душата му. Човекът.

— Ха, ха, ха! се смееше той, ха, ха! Ти не си познамен?! Но де е Малина?

Нещо се откъртваше в душата му. Рухваше. Мислите, чувствата . . .

— Какво остана от теб? Дивния поет — чията харфа трепна ще и от най-леката въздишка на душата — а, сега? Не си способен да напишеш един ред! Какво остана от теб? ха, ха, ха!

Той се изправи — Нека! и тръгна към морето. В тоя миг някъде зашуме зад него. Обърна се. Един лунен лъч се бе откъснал и осветяваше камъка. Там, сякаш видение, с разпуснати златни коси стоеше Рибка.

— Малино! Колко дълго те търся! Той се спусна към нея и през мекота забрава на косите й устните им се слеха в целувка при която двете души стават една. Луната плавно се носеше във стихнало призрачно море. Той впи поглед в нея. Изведнъж в душата му нахлу спомена за *другата*. — Не, не! Като Малина няма друга жена.

Той я тласна на страна и се потопи в душата си. Миналото, Малина, любовта. Всичко.

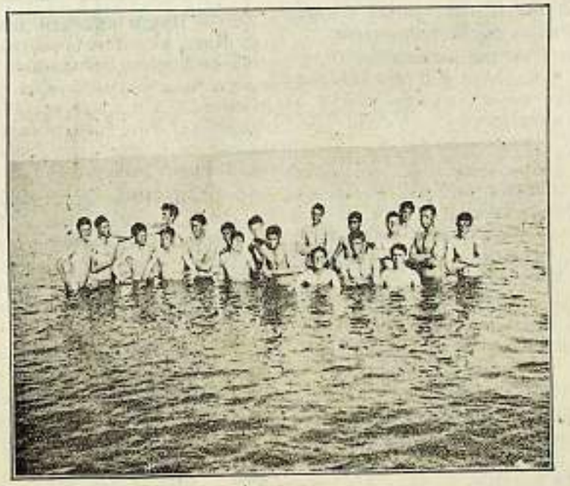
Той се стресна. Някой плачеше. На две крачки от него през затихващата буря някой тихо плачеше... — Рибка? И в очите му, като кинематографична лента мина мрежата на миналото му. На морския брег.— Не е ли Рибка, която липсваше в Малина? Не е ли Рибка, която търсеше той? Той се спусна към нея. За втори път. За винаги. — Рибке . . . Малино... Блестите й коси ги покриха. От горе луната струеше бледа забрава от лъчи.

ИЗ ЖИВОТА НА СТУДЕНТИТЕ В ГЕРМАНИЯ

Един доста вехто облечен млад човек, една заран се спрял и почукал на вратата на селския чифликчия. Когато го попитали що иска, той отговорил: „Имате ли място някъде у вас където ще мога да спа през зимата?“ — И срещу това той предложил услугите си да работи на пролет в градината, а през зимата да върши различни домашни работи,—тъй като сам идел от чифлик, но който баща му бил принуден да даде под наем поради дългове още преди време, за срок от 15 години срещу няколко хиляди кроши с които пари днес не можели да купят дори един обувки.

След няколко минутно колебание чифликчията отговорил, че младия човек можел да дойде и живее в малката таванска стая, която била празна. Този младеж е бил един от хилядите студенти в Германия, които сж принудени да работят и с това да издържат себе си в университета.

Благодарение акуратността в работата си, любезността си, студента скоро спечелил благоволението на чифликчийката, която почнала всяки ден да му дава хляб и масло или сладко и други неща, останали от обяда на семейството. При това стаята, в която живеел се отоплювала от комините на печката в съседната стая, която минавала през неговата, и той в тази малка, но приятна стая можел свободно да се занимава, така, както малцина от студентите в Германия имат случай. И така, благодарение на готовността си за работа младежа си намери квартира и храна — неща, за които страдат болшинството студенти в Германия. Голям брой от приятелите му студенти на този младеж живеели в стаи, които били много влажни и нехигиенични. Около $^1/_3$ от Германските студенти имали стаи, които се отоплявали не повече от два пъти седмично; голям брой от тях пък живели в такива, в които не е имало огън от миналия месец декември; и най-после малцина били от онези, които живели разкошно, или поне удобно и донякъде богато.

На екскурзията — във водите на Черно Море.

Благодарение царуващата до такава степен мизерия между студентите в Германи, всичките салони и занимателни стаи в университетите където има отопление и където имат достъп студентите, са винаги препълнени, тъй като представляват най-удобно място за учене — но не са редки случаите, когато и отоплението тям е само от топлината на телата на присъствующите.

Да отидем по-нататък и се опитаме да опишем начина, по който студентите се снабдяват с храна и тогава ще направим сравнение с живота на студента, който отиде в чифликчийската къща и чрез работа накарва помощника си.

Множество трапезарии се пълнят всяки ден от хилядите студенти, които отиват да дирят храна, която най-често е нездрава или пък нечиста; а много от тези младежи даже нямат възможност да се снабдят дори и с нужното количество храна.

Разправят за една студентка, която се явила на изпитите и през това време често припадала. След като се заинтересувал лекаря и най-старателно се заел да я прегледа, установило се, че за последните две седмици преди изпитите, тя се е хранила само с ябълки и сух хляб.

Много от студентите през последната ваканция работили в Рурските и други каменовъгледобивни мини, с цел да довършат образованието си. Обаче, едва няколко седмица от започването на учебната година се минаха и парите в Германия дотолкова спаднаха, щото спечелените пари на бедните студенти изгубили всяка цена и те рискували да умрат гладни.

На такива именно студенти E. S. R. се старае да помогне, като им намира работа чрез която ще могат да продължават образованието си; — но най-вече E. S. R. се старае да ги убеди, че физическия труд е толкова благороден, колкото и умствения.

Приготвил: *Н.*

ХРОНИКА

Резултатите от матуритетните изпити, Юнска сесия, 1923 г.

При А. Д. Г.

От 8 редовни абитуриентки, 2 бяха освободени по всички предмети. От 8-те, 7 взеха дипломите си с *Много добър*, а 1 с *Добър*. общият успех на класа е 4·92, а поведението на всички примерно.

При A. S. B.

Има 17 редовни абитуриенти, 1 като външкашен и 1—поправителен изпит.

От тези които държаха изпит за първи път, двама бяха освободени по всички предмети, освен по един. От 18-те явили се, 9 взеха дипломи с *Много добър*, 7 с *Добър* и 1 със *Среден*, а само един ще държи поправителен изпит по Български език. Общият успех на класа на 1923 г. които взеха дипломи е 4.41. Поведението на всички редовни бе примерно.

Този, който се яви на поправителен, издържа изпита си.

От прогимназиите

Девическата:

От всички 15 ученици, 13 се допуснаха да държат изпит. От тези 13, 12 издържаха изпита, а 1 ще държи поправителен по Естествознание.

От 12 издържали: 1 взе дипломата си с *Отличен*, 2 с *Много добър*, 8 с *Добър* и 1 със *Среден*. Общият успех на 12-те взели дипломи е 4·19, а поведението на всички примерно.

При A. S. B.

От 12 редовни ученици, всички се допуснаха на изпит. От тези 12, 10 взеха диплома; 8 с успех *Много добър*, а 2 с *Добър*. Общият успех на тези 10 е 4·83. Двама ще държат поправителен изпит — единият по Български, а другия по Английски. Поведението на всички е примерно.

— **Таксата** за пансионери в A. S. B. за през учебната 1923/24 г. ще бъде пак 9500 лв., само че учениците, които ще искат да остават през Коледната и Великденската ваканции в училището, ще трябва да плащат нужната сума за това време.

— **В чест на завършилите** свършили, двата VII класа на 16 того, в трапезарията на A. S. B. устроиха малка забава „party". Времето бе прекарано в игри, хора и други подобни.

Понеже това бе последния път, когато VII-те и VIII кл. са били заедно, то и впечатлението, което „party" произведе върху всички свършивши бе много силно — понеже тогаз те още веднаж се почувствуваха като учащи се, тесно свързани с нашите стари училища, които скоро и напуснаха. Примера на VII класове е за подражание

— **Както миналата година**, тъй и тая Училищното настоятелство при двете училища, на 23 т. м., в трапезарията на Дев. у-ще, устрои прощална вечер, в чест на свършилите. Бе сервирана вечеря, а след нея устроени някои вечерни игри. Говориха г-ца Абът, г. Хаскел и г. Христов, класния наставник на момчетата. След тях Н. Константинова, Ханъм Иосифов и Георги Тодоров, който предрече бъдещето на всички свършили. Присъствуваха и трима от миналогодишните ни свършили, които тогаз се намираха пак между нас.

— **Усилено** се работи за довършването на Читалището-Паметник „Отец Паисий." По всяка вероятност до края на летото театралния салон ще бъде готов. Поръчаните първи декори веч са готови.

— **По инициативата** на *Ученическия съвет*, направени са значки за учениците в A. S. B. Значките представляват *Телеграфа* и на нея мотото на A. S. B. „*Excelsior*. Макар и външен белег все пак значката ще има значение за този, който я носи.

— **Преди няколко** дни между нас бе и Христо Янев, миналогодишен наш свършил. Сжщия на 16 того държа от името на д-во „Развитие" една сказка пред ученичките и учениците при А. Г. В сказката той предаде впечатленията си от Цариград, където бе, като описа някой от старините му, живота в него и опитността, който е имал през течение на миналата година.

— **На 10 т. м.** вечерта, ученички-членки на W. M. C. A. при Дев. у-ще, в Ев. черква представиха библейския разказ *Естир*, драматизиран от една ученичка, от сжщото д-во. Добро впечатление направи както изпълнението на разните роли, тъй сжщо и подходящите костюми на участвуващите. Салона бе препълнен.

— **На 22 пжк**, в сжщото помещение бе даден последния концер, през тая година, от нашите музикални сили. Оркестъра свири няколко парчета от Чайковски, Григ и др. Участвуваха още „Петокласния хор" и тоя на Дев. прогимназия с изпълнението на няколко песни.

— **Последния ден** от тая учебна година, вечерта в общата стая на Дев. у-ще, Музикалния клас на г-жа Диневска има своето последно упражнение. Всички ученички, освен една, свириха. Бяха поканени всички ученици, които още не бяха си заминали.

Сжс този брой Рилски Шепот завършва II-та си годишнина. Ала има наши абонатки и абонати, които още не са внесли абонамента си от 25 л. Умоляват се такива да сторят това веднага, защото нуждаем се много от парични стредства, за да можем да приключим сметките си с печатницата. Всичко да се изпраща: Рилски Шепот, Амер. Мжж. Гимназия.

Печатница при Американските Гимназии — САМОКОВ.